

BERNARD BESSIERE: «Madrid»

Autor článku: **Valeria Čerňavská (učo 400613)**

BERNARD BESSIERE: *Historie de Madrid*. Přeložil z francouzštiny Jan Binder. Nakladatelství Lidové noviny, 2001, ISBN 80-7106-174-3

Bernard Bessiere není významný spisovatel pro českou veřejnost. Ve Francii je profesorem na univerzitě Le Mirail v Toulouse a dlouholetým členem madridské společnosti Casa Velázquez. Je též autorem knih *Le Défi espagnol* (1991, ve spolupráci s Bartolomé Bennassarem), *La Culture espagnole: les mutations de l'après-franquisme* (1992) a *Vingt Ans de création espagnole* (1995).

Jeho dílo *Historie de Madrid*, které už dosud vyšla v Itálii, Velké Británii, Německu, Izraeli a České Republice bude určitě poutavé jak pro studenty a odborníky španělštiny a historie Hispánii, tak i prostě pro každého, kdo má zájem o Madrid. Po přečtení jeho knihy jsem pochopila, že Bernard Bessiere si správně zvolil povolání. Je skutečným odborníkem ve svém oboru a disponuje pokročilými znalostmi španělských dějin. To mnohokrát potvrzuje svým jednáním, a v tom se snažím vás přesvědčit.

«Historie de Madrid» je napsaná v odborném stylu, proto samozřejmě vyznačuje se spisovným jazykem. Autor rozdělil knihu na 3 části – 3 časové období. Bessiere se přiznává, že Madrid nemůže soupeřit svými dějinami s takovými nejvýznamnějšími městy jako třeba Řím či Paříž. I přesto neztrácí naději prozradit svému čtenáři ty nejpodstatnější zajímavosti spojené s Madridem, jíž od založení až do dnešní doby.

V první části, která se nazývá «*Madrid před Madridem*» Bernard Bessiere vypráví o nejstarším období známé madridské historii. Badání čehokoliv podle autora se začíná ze zkoumání názvu, proto věnuje zvláštní pozornost původu slova Madrid. Aby vyšetřil všechny možné způsoby vzniku jména města a zjistil to pravé, používá rozsáhlý počet zdrojů. V prvních kapitolách autor na základě studia bohatých pramenů (primární prameny, archeologické archivní dokumenty, atd.) píše historické události o «budoucím Madridu». Archeologické vykopávky na pravém břehu řeky Manzanares dokazují, že první lidi zde osídlili už v paleolitu – v rozmezí 60 000 – 10 000 let př. Kr. Nicméně, první zmínka o Madridu jako o městě se objeví mnohem později. V roce 852 z popudu córdobského emíra Muhammada I. získal Madrid poprvé ve svých dějinách opravdu městský ráz. Emír nechal kolem roku 875 zbudovat *alcázar* – pevnost, která umožňuje střežit případné přesuny nepřátelských křesťanských houfů a má strategické postavení pro

obranu města. Minulo více, než 200 let a kastilský král Alfons VI dobyl definitivně Madrid. Od této doby během mnoha roků ve městě bydleli spolu mavy, židy a křestany, současně se město zvětšovalo a zhromaždování různých kultur mělo za následek vznik unikátního prostředí, kde se setkával arabský a evropský svět. Králové různých španělských dynastií věnovali větší pozornost Madridu a častěji považovali město za možné usídlení budoucího králského dvoru. To dávalo další impuls k rozvíjení města.

Druhá část knihy pojednává o rozkvětu Madridu «od sídelního města k metropoli». V roce 1561 Filip II dává rozkaz o přestěhování dvora z Toleda do Madridu. Od té doby osud města se spojil s osudem dynastií, které následovali jedna po druhé. Madrid Habsburků – «království dvou světadílů». Za vlády tří Filipů zažil Madrid tzv. španělským Zlatým věkem. Madrid Bourbonů, který slučuje Francii a Španělsko rodinnými smlouvami. Pak následovalo tmavé období napoleonské expanze, navždy zaznamenané španělským malířem Francisko Goya. Za dva roky vybuchla osvobozenecká válka, která se pak přeměnila do španělské revoluce 1808-1814. Následně o rozvíjení Madridu se hodně staral král Ferdinand VII a královna Isabela II. Za vládu Isabely proběhl prudký růst města, z tohoto důvodu byli zničeni skoro všechny hradecké brány. V současné době se zachovali pouze Toledské brány. Důležitá přestavba města se uskutečnila na konci XIX - počátku XX st, tzv. doba *ensanche*. Na místě starých ulic byli vybudované nové, rozlehlé bulváry, postaveno mnoho budov v moderním stylu. Ale, opravdu tato velká přestavba se skončila jen na hranici našeho století. Na závěr druhé části autor uvádí úryvek básně Machado o válce i krizích, které se Španělsko přežilo.

Třetí část je věnovaná XX. století – rozhodnému okamžiku dějin Madridu. Během XX. st. Madrid se vynuceno adaptoval k veškerým otřesům dějin: dvěma diktaturám, jedné republice, občanské válce, několika letem přechodového období a konečně současné demokracii.

Styl Bernarda Bessiera je věcný a příjemný. Věty autor formuluje docela srozumitelně. Bohužel, pro mě jako pro cizinku čtení literatury v češtině vždy je dost obtížné, proto nemůžu objektivně posoudit o náročnosti textu. Nicméně, téma, které si autor vybral je pro mě velice zajímavé, takže jsem měla radost knihu číst. Podle mě, redakční práce je vynikající. Není co vytknout tisku černobílých a barevných fotografií v textu, mapek, schémat a reprodukcí dobových rytin.

Dílo uzavírá článek Oldřicha Kašpara «Madrid českýma očima», přehledná chronologie, velmi užitečný slovníček španělských pojmů, bohatý seznam literatury a filmů k dějinám Madridu a svědomitě zpracovaný jmenný rejstřík.

Po všech stránkách knihu Bernarda Bessiera s čistým svědomím vřele doporučuji každému zvědavému čtenáři.